

Alkotmánybíróság részére

1015 Budapest, Donáti utca 35-45.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/98-4/2014
Érkezett:	2014 MÁRC 03.
Példány:	3
Melléklet:	db
Kezelőiroda: 	

Hivatkozva az Alkotmánybíróság főtítkárának IV/98-3/2014. ügyszámú, 2014. január 29-én kelt tájékoztatására, alulírott, **Dr. Sipos Vera** (lakcím: 1121 Budapest, Irhás árok 27/A. Fsz. 1.; anyja neve: Bognár Erzsébet), mint *indítványozó* az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 55. § (3) bekezdése alapján korábbi beadványomhoz az alábbi

kiegészítést

terjesztem elő.

Az általam előterjesztett ügyben, az Abtv 52. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az alábbi határozott kérelmet terjesztem elő.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Mfv.III.10.411/2012/5. számú ítéletének (M/1. szám alatt korábban csatolva) a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (az ítélet meghozatalakor a bíróság megnevezése: Fővárosi Munkaügyi Bíróság), mint elsőfokú bíróság 16.M.4167/2010/3. számú (M/2. szám alatt korábban csatolva), valamint a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 55.Mf.630.668/2011/3. számú, az elsőfokú ítéletet helybenhagyó ítéletének (M/3. szám alatt korábban csatolva) egyrészt hatályon kívül helyező, másrészt megváltoztató részének alaptörvény-ellenességét, valamint azt, hogy az ítéletnek ezt a részét (továbbiakban: ítéletrész) **semmisítse meg.**

Kérelmem indokaként előadom, hogy álláspontom szerint az ítéletrész

- sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk, (1) és (7) bekezdésében rögzített, a tisztességes, független és pártatlan bírósági eljáráshoz illetve a jogorvoslathoz való alkotmányos jogot („Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ... valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el” és „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”)
- sérti az Alaptörvény XIII. cikk, (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jogot („Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez.”), valamint
- a szerződési szabadságot, mint az Alaptörvénynek az Alapvetés M) cikk (1) bekezdésében rögzített, vállalkozás szabadságából levezethető alkotmányos jogot („Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.”).

A T. Alkotmánybíróság illetékességét megalapozza, hogy valamennyi jogorvoslati lehetőséget kimerítettem, és az ítélet ellen más jogorvoslati lehetőség nincs.

Az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének lényege a következő.

1) Az Alaptörvény XXVIII. cikk, (1) és (7) bekezdésében rögzített, a tisztességes, független és pártatlan bírósági eljáráshoz illetve a jogorvoslathoz való alkotmányos jog sérelme.

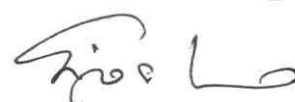
A vizsgált jogkérdés összesen hat alkalommal volt bíróság előtt. Öt alkalommal foglalkoztak érdemben a vitatott jogkérdéssel és négy alkalommal egybehangzó ítélet született. Az utolsó, jelen beadvánnyal is vitatott ítéletet a Kúria olyan felülvizsgálati eljárás során hozta, mely megsérti az alkotmányos alapelveket az alábbiak miatt.

a) Az alkotmányos jog sérelme az alábbiakban nyilvánult meg:

- i) Az ítéletet nem nyilvános tárgyaláson hozták meg.
- ii) A tárgyaláson a felek nem fejthették ki álláspontjukat. Ez utóbbi különösen azért vet fel alkotmányossági aggályokat, mert a jogvitának ez az aspektusa kizárólag ezen a fórumon merült fel, hiszen az alperes csak felülvizsgálati kérelmében vetette fel ilyen irányú ellenvetéseit.
- iii) A felülvizsgálati eljáráson hozott végzés ellen nincs jogorvoslati lehetőség, ami – különösen azért, mert egy új jogkérdésben foglalt állást a Kúria – súlyosan sérti az alkotmányos jogokat. Álláspontom szerint – feltéve, hogy a Kúria szerint a korábbi bírósági döntések hibásak voltak – a Kúriának új eljárásra kellett volna köteleznie a korábban eljárt bíróságokat.

b) A jogsérelem kifejtése

- i) Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése kimondja, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.
- ii) Az Alaptörvény a jogorvoslathoz való jogot az alkotmányos alapjogok között rögzíti. A jogorvoslathoz való jog tárgyát tekintve a bírói, illetőleg a hatósági döntésekre terjed ki. A jogorvoslathoz való jog, mint alkotmányos alapjog immanens tartalma az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetősége. Az érintettnek tehát minden olyan esetben, amikor azt az adott jogszabály lehetővé teszi, meg kell adni a lehetőséget arra, hogy az általa sérelmezett döntés ellen jogorvoslattal éljen.
- iii) A jogorvoslati lehetőség biztosítása azonban nem pusztán formai (jogszabály biztosítja vagy kizárja), hanem tartalmi (tényleges lehetőség volt-e az igénybevételére) kérdés is. A tisztességes eljárás követelménye olyan minőség, melyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni. A tisztességes eljárásnak általánosan és nem vitatottan elismert elvi eleme a fegyverek egyenlősége. Az Alkotmánybíróság korábbi állásfoglalásai szerint a tisztességes eljáráshoz való jog abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye.
- iv) A tisztességes eljárás követelménye túlmutat az eljárás legalitásán. Az Alaptörvény XXVIII. cikkének érvényesüléséhez nem elegendő, ha a bíróságok

betartják az ügy elintézésére irányadó anyagi és eljárási jogszabályokat, hanem szükséges az is, hogy mind az egyedi ügyintézés, mind az arra irányadó jogszabályok segítsék az ügyféli jogok érvényesülését. Ellentétes a tisztességes eljárás követelményével az a gyakorlat, amely ellehetetleníti az érintett ügyfél számára azt a lehetőséget, hogy jogainak és jogos érdekeinek védelmében fellépessen. Azt kell vizsgálni tehát, hogy az érintett eljárás az ügyfél jogainak érvényesülését elősegíti-e, vagy épp ellenkezőleg, akadályozza azt.

- v) Mindezekre figyelemmel megállapítható, hogy a kúria indítvánnyal támadott döntése ellehetetlenítette az ügyféli jogok érvényesítését. Jelen esetben tehát az eljárás tisztességessége e vonatkozásban nem volt biztosított.**

2) Az Alaptörvény XIII. cikk, (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jog sérelme

a) Az ítélet rész az alábbi indokok okán sérti a tulajdonhoz való jogot:

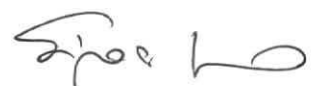
- i) A tulajdon szabadság. A tulajdon biztosítja az egyén számára az anyagi értelemben vett függetlenség és kibontakozás lehetőségét. A tulajdon a piacgazdaság egyik legfontosabb alapintézménye. A tulajdon „alkotmányjogi” védelme több évszázados, sőt egyes szerzők szerint évezredek hagyományokkal rendelkezik. A tulajdon az egyéni szabadság érvényesülésének egyik, ha nem a legfontosabb feltétele.
- ii) A tulajdonhoz való jog alapvető jelentőségű polgári jog és fontos szociális jog is. Emberi jogi természete ezért kettős. A (magán)tulajdonhoz való jog természetes jogként, az emberi természetnek megfelelő együttélés, az egyén szabadságának és biztonságának alapjaként került megfogalmazásra a polgári társadalom- és jogfilozófiában. A tulajdonhoz való jog ugyanakkor szociális jog is, az emberi szükségletek kielégítésének jogcíme. Az emberi méltóságnak megfelelő életszínvonal egyik forrása ugyanis a magántulajdonhoz való jog, azaz jogcím mások kizárására egy jogilag védett igény tekintetében.
- iii) Jelen ügyben a Kúria osztotta mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság azon álláspontját, mely szerint az üzlet rész eladására kényszerhelyzetben került sor. Ebből következően bizonyított tényként rögzíthető, hogy az üzlet rész eladásakor csekély szabadságom volt. A tulajdonjogomban, így különösen a rendelkezési jog szabad gyakorlásában, valamint a használat és hasznok szedésének jogában, mint a tulajdonjog két alapvető részjogosítványában, egyértelműen korlátozva voltam.
- iv) Az Alaptörvény indokolása kifejezetten rögzíti, hogy a tulajdonjog tartalmi elemének korlátozása akkor jár magának a tulajdonjognak, mint alkotmányos jognak a korlátozásával, és ezáltal ez akkor alkotmányellenes, ha a korlátozás súlya a korlátozással elérni kívánt célhoz képest aránytalan. Ebből következik, hogy az alkotmányos szabályok csak akkor engednek teret az alapjogok korlátozásának, ha a korlátozás az alapjog lényeges tartalmát nem érinti. Ez azonban kizárólag abban az esetben áll fenn, ha a korlátozás valamely más alkotmányos alapjog teljesítése és garantálása érdekében történik és a korlátozás az alkotmányos céllal arányban áll és azt nem lépi túl.

- v) Jelen esetben a Kúria azon döntése, amely helyt adott az ORFK másodlagos felülvizsgálati kérelmének, alaptörvény ellenes, mivel ezen döntés sérti, illetve korlátozza a tulajdonnal való rendelkezési jogomat, valamint a használat és hasznok szedésére vonatkozó alapvető jogomat, mely korlátozás azonban nem valamely más alkotmányos alapjog teljesítése és garantálása érdekében történt.
- b) A Kúria az ítéletrészt azzal indokolta, hogy a 2004. évi gazdálkodási eredményből eredő osztalék, mint elmaradt haszon iránti igény érvényesítése azért nem elfogadható, mivel az üzletrész-átruházási szerződésben lemondtam az osztalékról, és ezen lemondás az ORFK terhére nem tehető meg, azaz ez a lemondás az ORFK-ra semmiféleképpen nem hathat ki. A következőkben ezen indokok részletesebb elemzésével kívánok rávilágítani arra, hogy miért tartom az ítéletrészt Alaptörvény-ellenesnek.
- i) Az ítélet indokolása szerint az üzletrészre vonatkozó adásvételi szerződés megkötésekor a „Társaság 2004. évi gazdálkodási eredménye, ha nem is teljes pontossággal, de nagyságrendileg ismerhető volt” [8. oldal, 5. bekezdés].
- (1) Ezzel az állítással kapcsolatban előadom, hogy
- (a) az osztalék mértékéről a mérleg elfogadásakor születik döntés, amelynek végső határideje május 31. napja [A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény - a továbbiakban: Gt. – 132. §]. Ennek megfelelően az osztalék lehetséges mértéke számomra az üzletrész értékesítésekor ismertetlen volt.
- (b) álláspontom szerint továbbá az osztalék mértékének ismerete irreleváns az osztalékra való jogosultság fennállása szempontjából.
- ii) A Kúria az i) pontban rögzített indokot követően hivatkozik arra, hogy az osztalékról való lemondásom az alperes terhére nem értékelhető és hogy az osztalékról való lemondás nem lehetett része az összeférhetetlenség megszüntetésének, valamint hogy az osztalékról való lemondás és az erre vonatkozó szerződéses kikötés az ORFK-ra semmiféleképpen nem hathat ki [8. oldal utolsó bekezdése, valamint a 9. oldal első bekezdése].
- (1) Ezzel kapcsolatban előadom, hogy a Gt. 132. § (1) bekezdése értelmében osztalékra az a tag jogosult, aki az osztalékfizetésről döntő taggyűlés időpontjában a tagjegyzékben szerepel, kivéve, ha a társasági szerződés ettől eltérő időpontot határoz meg.
- (2) Tényként rögzíthető, hogy a Cenzus-C Ingatlanforgalmazó és Tanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaság társasági szerződése ilyen eltérő rendelkezést a releváns időszakban nem tartalmazott.
- (3) A vonatkozó üzletrész-átruházási szerződés (M/5. szám alatt korábban csatolva) 5. pontja továbbá, az osztalékról való „lemondás” kapcsán csupán annyit rögzített, hogy: „Felek megállapodnak, hogy a 2004. évi gazdálkodási eredmény alapján a jelen szerződés tárgyát képező üzletrészre jutó osztalék vevőt illeti meg.” A szerződés ezen rendelkezése nem az osztalékról való lemondást rögzíti, hanem csak a Gt. imént hivatkozott rendelkezését deklarálja,

mely szerint osztalékra az jogosult, aki az osztalékfizetésről szóló döntés időpontjában a Társaság tagja.

- (4) Nem vitatom, hogy az osztalék nem az üzletrész-átruházási szerződés közvetlen tárgya, azonban kétségtelen tény, hogy a 2004. évi gazdálkodási eredményből származó osztalékra csak és kizárólagosan azért nem lehettem jogosult, mivel az üzletrészemet, félve a szolgálati jogviszonyom megszüntetésétől, eladni kényszerültem.
 - (5) Az osztalékról tehát nem lemondtam, hanem arra a miatt nem lehettem jogosult, hogy üzletrészemet eladni kényszerültem; a jogszabályi rendelkezések értelmében pedig – figyelemmel a Társaság társasági szerződésének eltérő rendelkezésének hiányára – osztalékra csak a társaság azon tagjai jogosultak, akik az osztalékfizetésről szóló döntés időpontjában a tagjegyzékben szerepelnek.
 - (6) Az osztalék elvesztése tehát az üzletrész-átruházási szerződésben foglalt rendelkezésektől függetlenül, magával az üzletrész átruházásával következett be. Amennyiben nem lettem volna abban a kényszerhelyzetben, hogy az üzletrészemet eladjam, az osztalékra is jogosult lettem volna. Az osztalékra való jogosultság „elvesztését” tehát nem az arról való „lemondásom”, hanem a kényszerű eladás eredményezte. Jelen esetben tehát ugyanaz a kényszerhelyzet hatott ki az osztalék elvesztésére, mint az üzletrész eladására. Az osztalék elvesztése ugyanúgy a kényszerű eladás közvetlen jogkövetkezménye, mint az üzletrész áron aluli, névértéken való eladásából eredő kár.
 - (7) Az üzletrészre vonatkozó adásvételi szerződés teljesedésbe menésének a szerződéshez közvetlenül kapcsolódó jogkövetkezménye az osztalék elvesztése, az arról való külön lemondás nélkül is. Az adásvételi szerződésben továbbá nem is rendelkezhettem volna akként, hogy az osztalék engem illessen, hiszen ez jogszabályba ütköző, így semmis kikötése lett volna a szerződésnek.
 - (8) Az előző gondolatmenetet támasztja alá az a kialakult bírói gyakorlat is, amely szerint az üzletrészhez, vagy részvényhez tartozó osztalék nem választható el az üzletrésztől vagy részvénytől, azaz az osztalék nem is lehet önálló forgalom tárgya. Ez azt jelenti, hogy önmagában az osztalékról az üzletrész, vagy részvény tulajdonosa önállóan nem rendelkezhet, illetve az ilyen rendelkezése jogellenesnek minősülne.
- c) **A tulajdonhoz való jogom tehát fentiek értelmében a Kúria ítéletével – az egyes címeken előterjesztett kártérítési igényeim jogalapja közötti jogellenes különbségtétel következtében – minden kétséget kizáróan korlátozva lett. Az osztalék elvesztése az üzletrész-átruházás kizárólagos következménye, s ugyanaz a kényszerű üzletrész átruházás eredményezte a kényszerhelyzetben történt eladásból eredő valamennyi káromat.** Tekintettel továbbá arra, hogy 2004. évben a Társaság tagja voltam, joggal tarthattam volna igényt a 2004. évi gazdálkodási eredményből eredő osztalékra. Rajtam kívülálló okokból estem el az osztaléktól,

hiszen kényszerhelyzetben cselekedtem és az osztalékra való jogosultságra irányadó jogszabályi rendelkezésekre sem lehetett ráhatásom.

3) Alaptörvénynek az Alapvetés M) cikk (1) bekezdésében rögzített, vállalkozás szabadságából levezethető alkotmányos jog, a szerződés szabadsága jogának sérelme.

a) Az ítéletrész szentesítette azt a helyzetet, mely korlátozta a vállalkozás szabadságából levezethető jogaimat.

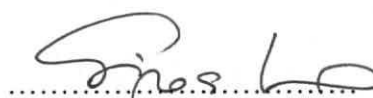
i) Az előzők alapján tényként rögzíthető, hogy az üzletrész átruházásakor korlátozva voltam szerződési szabadságomban is, mivel az üzletrész átruházására arra kizárólagosan a miatt került sor, hogy a Határozatban foglalt felhívásnak eleget tegyek és így a szolgálati jogviszonyom megmaradjon.

ii) Az üzletrész átruházása okán, a már előzőekben kifejtésre került indokok alapján, és így a Gt. hivatkozott, 132. §-ában foglalt rendelkezése alapján elestem a 2004. évi gazdálkodási eredményből származó osztaléktól. Az üzletrész eladásának kényszere, azaz a szerződési szabadságom korlátozása okán estem el tehát az osztaléktól. Amennyiben nem lettem volna ugyanis arra rákényszerülve, nem értékesítettem volna az üzletrészemet, főleg nem ilyen gyorsan és nem piaci áron alul.

iii) Álláspontom szerint az, hogy elestem az osztaléktól, ugyanabból a helyzetből eredő közvetlen jogkövetkezménye a kényszerű eladásnak, mint a piaci áron aluli eladásból eredő kár.

A fentiek alapján kérem a T. Alkotmánybíróságot, hogy a kérelemben foglaltaknak megfelelően az ítéletrészt semmisítse meg.

Tisztelettel:

Dr. Sipos Vera
indítványozó

Budapest, 2014. február 26.